

Investointisuunnitelman 2023-2026 hyväksyminen

KPHVAHAL 19.09.2022 § 120
95/00.02.00/2022

Valmistelija vs talousjohtaja Tiina Högnabba

Tausta

Hyvinvointialueesta annetun lain 115 §:n mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Investointiosasta on ilmettävä hyvinvointialueen investointien lisäksi hyvinvointialuekonsernin toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimmät investoinnit ja sen on perustuttava 16 §:ssä tarkoitettuun investointisuunnitelmaan, jonka toimivaltaiset ministeriöt ovat hyväksyneet. Hyvinvointialue laatii vuosittain investointisuunnitelman seuraavan neljän tilikauden aikana aloitettavista investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista sekä niiden rahoituksesta. Ensimmäinen investointisuunnitelma laaditaan vuosille 2023–2026.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain 61 §:n mukaan hyvinvointialueen on toimitettava ensimmäistä hyvinvointialueesta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettua investointisuunnitelmaa koskeva esitys valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle sekä sisäministeriölle viimeistään 1.10.2022. Sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön on päätettävä investointisuunnitelmaa koskevan esityksen hyväksymisestä tai hyväksymättä jättämisestä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 26 §:n ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 11 §:n mukaisesti viimeistään 31.12.2022. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevat investointisuunnitelmat on kuvattava erillisinä osasuunnitelmina. Suunnitelmissa on arvioitava sen sisältämien toimien vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisuuteen, laatuun ja kustannusvaikuttavuuteen hyvinvointialueella. Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa.

Lainanottovaltuus

Valtioneuvosto on 16.6.2022 päättänyt hyvinvointialueiden lainanottovaltuuden vuodelle 2023. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen valtuus on 69,8 M€.

Valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausikohtaisen pitkäaikaisen lainan nostamisvaltuuden (lainanottovaltuus). Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän investointisuunnitelman

mukaisten investointien rahoittamiseksi. Jos julkisen talouden, valtiontalouden tai hyvinvointialueen rahoitusasema heikentyy merkittävästi ja poikkeuksellisesti, hyvinvointialueen lainanottovaltuutta voidaan pienentää. Hyvinvointialueen lainanottovaltuus on hyvinvointialueen laskennalliseen lainanhoitokatteeseen perustuvan enimmäismäärän ja tilikauden alun ennakoitun lainamäärän erotus. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainamäärä kymmenellä. Lainanottovaltuuden määrää laskettaessa laskennallisen lainanhoitokatteen arvo on yksi.

Valtioneuvosto voi muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin. Lainanottovaltuuden muuttamisesta voidaan päättää hyvinvointialueen hakemuksesta tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelma

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen ensimmäinen investointisuunnitelma on laadittu yhteistyössä kuntayhtymä Soiten ja hyvinvointialueelle siirtyvien toimijoiden kanssa osana talousarvioprosessia. Suunnitelman lähtökohtana on alueen asukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden toiminnan häiriötön jatkuminen. Talousarvion laatimissuunnitelman mukaisesti investointiesitykset pyydettiin hyvinvointialueen valmisteluun 12.8.2022 mennessä. Esitysten pohjalta on koottu hyvinvointialueen investointisuunnitelma, johon valmistelussa on vielä tehty pieniä muutoksia kokonaisuuden toteuttamiskelpoisuuden varmentamiseksi. Muutokset ovat enimmäkseen koskeneet kohteiden toteuttamisajankohtaa investointisuunnitelman vuosina. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelman kokonaisarvoarvo 2023 - 2026 on yhteensä 117,9 M€, jossa vuonna 2023 alkavien hankkeiden kokonaisarvo on 76,3 M€ (valmistelumateriaalin 14.9.2022 mukainen tieto).

Esitetty lainanottotarve koko suunnitelmakaudelle investointisuunnitelmaluonnoksen mukaisten investointien toteuttamiseksi on 114,6 M€ (69,8 M € lainanottovaltuusto vuodelle 2023). Näin ollen esitetty lainanottovaltuus ei kokonaisuudessaan kattaisi suunnitelman hankkeita. Esitetty investointisuunnitelma edellyttää osittaista kassarahoitusta tai vastaavaa investointisuunnitelman leikkausta. Aikaisempina vuosina aloitetut hankekokonaisuudet rahoitetaan kassasta (5,3 M€). Investointisuunnitelman mukaisista investoinneista 3,3M€ toteutuu alustavan suunnitelman mukaisesti leasing-rahoitteisena tai muuna pitkäaikaisena vuokrana. Investointisuunnitelman merkittävien

kokonaisuus on Sotekeskus-hanke I, jonka arvioitu osuus investointisuunnitelman kaudelle on 58,2M€.

Hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa on kuvattuna myös investointeja vastaavat sopimukset, jotka muodostuvat kuntien omistamien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitiloihin suunnitelluista investoinneista sekä leasing-hankinnoista.

Investointisuunnitelman toteuttamisen taloudelliset edellytykset

Investointisuunnitelman laatimishetkellä puuttuu vielä tieto hyvinvointialueen vuoden 2023 lopullisen rahoituksen määrästä. Suunnitelman ensimmäisen vuoden lainanottovaltuus riittää vuonna 2023 aloitettavien hankkeiden läpiviemiseen, mutta seuraavien suunnitelmavuosien aikana rahoitettavien hankkeiden lainanottovaltuus on kiinni hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn säilymisestä. Käyttötalouden näkökulmasta tämä edellyttää hyvinvointialueen talouden sopeuttamisen toimenpiteitä.

Oheismateriaalina Investointisuunnitelma 2023–2026

Päätösesitys

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se lähettää oheismateriaalin mukaista investointisuunnitelmaa koskevan esityksen sosiaali- ja terveysministeriön, sisäministeriön sekä valtiovarainministeriön käsiteltäväksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Merk. vs talousjohtaja Tiina Högnabba esitteli asiaa kokouksessa.